

Maksā,
awā ūanemot:
u — 2 rub, 20 ksp.
du — 1 " 20 "
gadu — 60 "

Var adreses pahrmäina
jamaskä 10 kap.

Redačija un ekspedīcija:
Jelgava, Kangihseru eelā № 14.

Fatmeeeschu Amiles

Ysnahk diwreis nedelâ.

Maksu,
astu yeesuhtot:
u — 3 rub. — lap
adu — 1 " 60 "
gadu — 90 "

→ If ahssemēm 4 rub. 50 kāp.,
2 rub. 30 kāp., 1 rub. 20 kāp.

Gauschu ussfati par flimibam un dseedinaschanu.

No Dr. B. Strautječka.

(Beigum&.)

Slimibu eelschâ fad sih schana. Scho isteizeenu kau-
dis tad leeto, fad tee domâ, fa kahdu ahreju slimibu bseedinot,
ta tapuse par eelschaju, „fad sihta eelschâ“. Tas noteek pee tah-
dâm slimibâm, pee furâm parahdâs us ahdas issitumi, wiswai-
rok pee scharlaka un maslâm, va balai ari pee roses un ahdas
slimibâm.

Kad ar ūcharaku ūsirgusču behrnu ahrsts leel likt wehsā uhdēni waj eetiht ar wehsu uhdēni famehrgetōs apleekamōs, lai masinatu leelo karstumu, tad wezaki tuhlin isbjusčees jautā: „Waj winam nefadsīhs to ūsimbu eelschā?“ Tapat kad redsa-mee ahdas issitumi ahtei nosuhd, ūsimba „sagahjuše eelschā“. Par apstiprinajumu ūwām domām tad min atgadijumus, kur vēž tam tad ūchis un tas parahdiķees: tuhstas, aušu tezešhana, pampumi ap ūaklu u. t. t.

Lahdas domas gluschi aplamas. Scharlaks ir slimiba, fura zelās no fewischkeem dihgaleem. No dihgħlu darbibas rodbas gifts, kura pahrnem wiċċu, un newis tikai kahdu dalu no tās. Ladeħk ari slimibu newar dsenat no weenas weetas us otru, jo ta jau atronās wiċċaur meesās. Iżżejjuti u ahħas ir tikai weena no slimibas sihmèm, bet ne pate slimiba, un tuħxlas, auju teżejxha u. t. t. ir sħarla blakus slimibas, kuras nestħaw fakarr ar weħfam wannām, jo winas parahħas ari un driħsal weħl beesħħal pee behrneem, kui nar liki wannās.

Tas pais fakams par mahalam un rosi. Ari scho slimibu gaitā parahdās daschas blakus slimibas, kuras naw usskatamas par eelschā fadsihtu slimibu, bet par nepatihlamām peedewām kuras zelās ne no lahdām sahlēm, nebs no uhdena. Slimibas wispahrigi naw bsenajamas no weenas meefas dalas us otru. Kad lahda slimiba sawā gaitā parahdās te weenā, te otrā weetā tad tas ir slimibas babā un nebuhti neaikarajās no gilwelu waras.

Sahles un dseedinashana. Pehz lauschu domān katra faite ir dseedinama ar sahlēm, kad tikai ahrsts sin lab „trahpit”. Sala ahrsts slimneekam, ka wina slimiba weenig ar operazijs dseedinama, te tas laulejās, waj tad ar sahlēm to newarot isdarit. Dabujis atbildi, ka newar, slimneeks ee pee otra, tresha ahrsta, un tikai tad, kad wišur dabujis to paschhu padomu, tas beidsot padobās. Pehz maneem nowehroju meem te gan bailes spehlē leelu lomu: slimneeki bihstas, ka ne buhshot iſzeest operaziju. Šis bailes laikam laudis usglaba jūſchās wehl no teem laikem, kad katra leelaka operazijs bij pateesi ūweenota ar nahwes breskmām. Prot, ūnak gandrihs pehz katra operazijs wahsi eemetās puweshi un slimneekam pesisitās wahschu drudsis, no kura nebij weegli zeltees. Bet lopsch pagahjuſchā gadusimtena otrās puſes, kur ūlawenais Anglu ahrsts Listers pamahzija, kā wahschu puhshnoschana un wahschu drudsis nowehrshami, overazijas wairs nekahdā finā naw bihstamas. Bes tam operēshanas mahfsla ta attihstijusēs, ka par wisgruhtakas operazijs ar drošcheem panahkumeem eespehjamas. Laudis gan daudslahrt ajsrahda, ka pecem. tas un tas no operazijs nomiris. War jau gan atgadīties, ka zaur operetajā wainu iſeet ūlki. Bet tāhdi atgadījumi pеeskaitami pee iſnehumēem, jo apšinigs ahrsts neusnemees tāhdu darbu, ko tācē newar weikt. Kad pehz operazijs slimneeks tapis ūlktaks, tad waina ūtir mellejama. No operazijs baididamees, slimneeks, ūmehr ween wehl war ūzeest, gaida, un kad nu beidsot nekahdā wairs newar galetees, tad padobās; bet pa to laiku slimiba tā attihstijusēs, ka ne ar operazijs wairs naw labojama. Wajari ūlmbiba jau no paſcha ūhukuma bij tāhdas dabas, ka nebij ahrstejama un operazijs iſmehginaja kā pehdejo glahbschanae ūlkselli.

Tiziba, ka tilai ar sahlēm war dseedinat slimibas, tik dsi eekalnojusēs, ka gruhti, pat neespehjami slimneekus pahrlleegina ka ne katu reisu sahles tas swarigakais, ka tās daudsreis nemas naw wajadfigas. Bij gan reis laiki tur ahrsti zitus dseedinaschanas lihdsellus nepasma, kā tikai sahles, kadehk torei bij milsums sahlu leetoschana. Bet tagad winu skaitis faschlužis itin mass, un winu weeta atsichti par derigakeem tā faulte dabigee lihdselli, kā gaiss, uhdens, ehbeeni, elektrizitate u. t. t. Kaut gan ar scheem lihdselleem eeguhst ari tur wehl labus panahkumus, kur fenak ar sahlēm neka newareja paspeht — to peem, gae diloni fenak ar sahlēm wisadi welti ismoijās, kamehr tagad ar tā faulto higienisto-dietetisko dseedinaschanu, pee kam isleeto minetos dabigos lihdsellus, espehjams isahrstet — kau gan, es salu, scheem lihdselleem tik labi panahkumi, tad tomehrs leelais waicums lauschu winus nemas neewehero. Leekās, kā laudis wehl par mas eepasiusches ar scheem lihdselleem. Wismasak uszījās auftiam uhdēnim. Auftas wannas waj aufti apleekamee (kompreses) daschās slimibās, it ihpožhi drudschainas slimibās neveereeschami, neweenas sahles winus newar atfwehrt.

Bet kad ahrsts dod padomu, likt slimneku wehſā uhdens waj aplift tam aukſtus apleekamōs, tad peererigee bailigi jautā: waj til winsch nehaauſteſees? Sawām bailem par pamatu wini tad ſin minei daschus atgadijumus, kur slimneki tā dſeedinati un nomiruſchi. Par iſſlaibrojumu man te jaatlahrto tas pats, fo jau mineju par operazijām. Proti aif bailem no aukſta uhdena nellouſa ahrsta nosazijumeem, un tikai kad rebs, ka slimneeks top jo deenas wahjals, mehgina darit vebz ahrsta padoma — bet jau par wehſu. Pareiſā weeta un pareiſā fahriā ahrsta uſraudſibā leetots, aukſis uhdens war buht no leelas ſwehtibas.

Wispahrigi war teift, fa dseedinotees slimneeli beeschi riha-
lojās pehz paſchu gudribas un neris pehz ahrsta nosazijumeem.
Daschs prahto, fa minam war lihpjet tiloi labi stipras sahles
un eedser wiſu to us reisu, las bij lemts wairakām reisām; zits
atkal aif klopuma leeto sahles masalā mehrā, uelā noteikis, lai
ilgal istiltu. Til weeni, fa otri dara nepareisi. Leelalā dau-
dsumā leetotas daschas sahles ir laitigas, un masal fa waja-
dsigs eenemtas, sahku darbiba valzef bes eespaida. Kad grib
fekmigi dseedinatees, tad apsinigi jaispilda wiſi ahrsta nosazi-
jumi, tad slimneeks nedrihki maistres starpā ar sawu gudribu,
neds wina kopeji ar saweem padomeem. Ahrsts nerihkojās wiſ
us labu laimi, bet ar pilnu apsiņi. Winsch ewehro slimibas
fahlumu un lihbſſchinejo gaitu, ipswer slimibas eespaidu un
slimneku, rauga no tam nojaust simibas turpmako gaitu, apa-
zerē winas swarigakās un blakus parahdibas un wehl daudz
zitu leetu, un tilai tad tas, sanehniis wiſus panahkumus kopā
parakſta sahles un paſala, las datams. Tadehk war teift, so
ahrsts nedseedina wiſ slimibas, be ſlimus zilmekus. Ta fa nu
now atronami diwi latrā ſind glužhi weenadi zilweli, tad ar
ahrsts sawus slimnekus, kuei ſirgt ar to paſchu kaiti, newareē
katru reisu weenadi dseedinat, bit tam buhs jarihkojās pehz
apstahkleem.

To eewehrojot, latram prahitam zilwetam jaatsihst, fa i aplami, dot sahles sawam pasindar tahla, tadehk la tas pa scham lihdsejuschas. Neahrsis ratschi newar sinat, waj pasinat slimibas gaita neprasha warbuht pavisham zitadu dseedinafchanu Nemsim peem, tisu. Wispahrigi war teikt, fa pret fcho slimibu wehfas wannas loti derigas. Bet sinamös atgadijumös tas nedrihst leetot, tadehk la tas war ari kaiter slimueefam. Jau no fchi peemehra ween — un tahdi wehl dauds waretu usskaitit — nopratams, zil greislas tas lomas, fa wajaga tikai pasih slimibu, tad jau dseedinafchana ir neels — la man reis kahde Kneippa peelriteja teiza.

Kad jau nu slimneeleem, kuri firgst ar weenu un to pa-
schu slimibu, nedrihlest katu reisi bot weenas un tas paſcha-
fahles, tad. protams, wehl jo masak to drihffstetu tad darit.
kad weenam slimneekam pawisam zitada slimiba nelk otram
Dauds slimibam ir weenadas slimibas sihmes, ta la neahrfts
kurſch reds un juht tikai fwarigakas sihmes, slimibas nemas ne-
war iſſchlkrt. Un tomehr pee dſeedinashanas wajaga ſinat pa-
mata zehloni, tadehk la tikai to awkarojot warēs slimibu weilt.
Labakas ſapraschanas dehk minesim wiſeem paſihſtamās galwas
fahpes. Slimneekam peefiids galwas fahpes; nelahdu zitu ſli-
tumu tas nemana. Winſch no ſinamām fahlēm teek no ſawas
kaikes walā. Nu tas eeteiz ſawan paſinam, kuram ari fahn
galwa, tapat dſeedinatees. Paſina bara ka teikts, bet — la-
ta, ta ta, nemana nelahdu labumi. Kadehk ta? Leeta ta, ka
virmajā atgadijumā ahrſis atſina, ka galwas fahpes zekās,
teiksim, no kahdas tunga laites, hura ka ta wainigā bij dſeedi-
nama; kurpretim paſinas galwas fahpju zehlonis bij warbuhi-
neeru waj firſs, waj zita kahda laite. Prot, jaſin, ka galwas
fahpēm war buht daschadi pamata zehloni, veħz kureem tad ja-
ceriħko dſeedinashana.

Saweeem lihdsilwekeem ar labeem padomeem lihdsit, it teizama leeta, it zilwela peenahkums. Bet tamehr nu zitās leetās padoma bemejs tilai tad edroschinafees ko teift, kad ta par paschu leetu ko sin, tamehr ahrstneezibā latas juhtās aizj nats eeteift sawi padomu par to weenigi labako. Loti jauf padoma boschanas fahre attehlota fahdā nostahstā par Ferraras herzoqa pils nerru Gonellu.

Ferraras herzogs reis ar saweem draugeem farunadamees prasjja, kura amata gan efot wiwangirak durbeneelu. Ween mineja barbeerus, otrs kurneekus, treschs semkopjus u. t. t. bet Gonella teiza, ka no wiheem amateem wiwangirak durbeneelu efot ahrstu amatam. Wisi winu issmehja, bet Gonella atlahr toja sawu isteizeenu ka zilweks, las par ta pareisibu nefchaubas turllahti usazinadams herzogu deret, ka winsch 24 stundu laif peerahbis sawu apgalwojumu par pareisu. Herzogs kmaidibams peenehma lihgumu. Kad Gonella otrā deena iasnaha no sawa nama, lai dotos us herzoga pili, tas bij aptuntulkojis galwu it ka tam sobi fahpetu. Iau pee sawa nama durwim winsch fastapa fahdu pasihstamu, las tam prasjja: „Kas tew kait

Gonella?" „Ah, man tahdas fahdoras sobu fahpes!" „Mihlaus draugs, es sinu tās labakās fahles wiſā paſaulē, dari tu tā un tā." Un Gonella iſlifās, itſā tas ſawā labatas grahmatinā pefiſhmetu babuto pamahžibū; bet pateeſibā tas eeraſtija ſawa lihdszeetiga drauga wahrdū un tad tenzina-jiſ gahja tahkaf. Drihs tas fastapa wehl otru, tad treſcho un wehl daudſ zitus, kuri wiſi wiñam prasijs, ſadehk tas tā ſatun-tuſojees un no kureem fatrs ſinaja minet droſchu lihdselli pret ſobu fahpēm. Gonella peeraltija wiſu padoma deweju wahrdus. Pils pagalmā nonahkuſchu to apštahja fulaini, ſtallka pui-ſchi, meeſas ſargi un ſatram bij ſahds jauns lihdsellis padomā, un Gonella rafſtija. Nu Gonella ſahpa pa trepēm augſchā uſ herzoga iſtabām. Wiñch wehl nebij eegahjis, tad herzogs wiñam jau ſauza pretim: „Ah, mans mihlais Gonella, kas tad tew ſchoriht notiziſ?" „Augſtiba, man breeſmigas ſobu fahpes, ka waj traſam jatop." „Gonella, dari tuhlin tā un tu uſ weetas buhſi weſels, ſaut tawi ſobi lihds fahnem buhlu ſabojati. Mans meeſas ahrſts tew newar bot labaku padomā." Pils nerra nu nometa apſehjumu ſemē un gamiledams eefau-žas: „Tā tad ari Juhſu Augſtiba ir ahrſts un te es pefiſhmeju wiſu to zitu ahrſtu wahrdus, kurus fastapu no ſawa nama ſchurp nahldams. Winu ir wairak nekā diwi ſimti, un pee tam gahju tikai pa weenu eelu ſchini pilshehta."

Tas kaunakais pee wiſa ta tas, la slimneeli bes apdoma-
ſchanas bara wiſu, ko ween weens waj otrs eestahsta. Kad
teem vraſa, ſamidehk tå darijuſchi, tad tee nesin neka atteilt.
„Man teiza“, ar to peeteel, tas winu weenigais eemeels. Ne-
efmu newainigu mahjas lihdselli preteneels. Kad eehpehjams
pahrleezinatees, fa kaitte nam bikhstama, tad jau naw tuhlin ja-
ſtreen pee ahrsta. Yet tad maſakais taſchju jaſin, kadehk un-
pret fo iħſti fcho waj to lihdselli leeto. Yet tå ka tas pa lee-
lakai dalai neahrsteem nebuhs finams, kadehk tee ari nepratis
iſſchekk, waj eeteiktais lihdsellis derigs jeb kaitigs, tad labak
nepallauſit wiſ tuhlin kuram latram pudomam, ziſ labi domats
tas ari nebuhtu. —

Ar to heidsu sawas peesihmes par lauschu ussstateem par bascham slimibam un dseebinafchanu. Nedrihstu leelitees, kaminetas nepareisibas jau buhtu wifas; drofchi ween tauta fchpjäas wehl baschadi mahni un drofchi ween buhs zitös apgabalöös atkal ziti ussdati fastopami. Ari no saweem veedsihwojumeem neesmu wifus sihlumus minejis, bei tilai to, kas man schkita tas swatigalaais esam.

No visu „Peterburgas Avises“ nefahks
kritiset un palat.

„Peterburgas Avises“ sawā ihsfajā muhschā jau wairafahrt israhdijschas fewischku patikšchanu, kā mehds fazit, nemt us grauda leetderigas eestohdes un wispahribas darbineekus, kā peemehram krahju un aisdewu kafes, daschas skolas u. z. Tagad nu, kā leekās, peenahkuse reisa — mahzitaja amatam. „Pet. Avischi“ 30. numurā kahdā simojumā no Krustpils (Krihsburgas) lašam wahrdu pa wahrdum:

„10. marītā teizis pirmo spredīki atkal jauns valīhga mahzitājs — vēžs bīsimuma wahzeets — no kura runas draudse waj eesnaudusēs, bet wezajam mahzitajam tā eepatikusēs, kas tas aīsgrahbtu īrīdi kahpis kanzelē un iſteizis fawu pateizibū par kobiligeem wahrdeem, kuri šo lihbs īrdei satrīzinauſchi. Kad gan draudse fapratisēs ar fawu mahzitaju! — Otrā īwehīdeenā jaunais valīhgs spredīkoja Ungura baſnīzā un tos tā fakaitinajis, ka tee apnehmusēches, ja wehl tas tur aīsbrauk- ſhot — iſeet parīsam no baſnīzas ahrā.“

Rahdā zitā ūnojumā tanī paſchā numurā — no Swanu
muſchā (?) Widsemē — kur runa par ſkotaja wehleſchanu,
ſeitānam ſtaru zitāem ſhabdus ūnojatia ofnrohtibas ſeedus:

„Muhſu kanzelneeks (domats ic weetejais mahzitajs. „Lat.
Av.“ reb.) kopā ar muhſu dſimlungu bija eedomajuschees, la-
ſcheem wehl tapat fā wežōs labōs laikōs pederot „ta teesiba
preefsch to pagast' ween' ſkolotaj' wehlet.“ Bet pagasta „pu-
deku puh teji“ no tās leetas negribeja neka ſinat un ſludi-
naja til laikrafsčos, la ſhee paſchi iſwehleſchot preefsch ſawas
ſkolas ſkolotaju. Wineem jau warbuht tur nekas nebuhtu pre-
tim, la zeenigſtehwos wiſu to leetu iſdara, bet te tihri fā par
nelaimi kahds no weetneeleem bija lahdā jaufā deenā ſaodis
„kanzelneeka muiſchā“ gahrdu zepēchā ſmakū un iſpaudis, la
kahds (preefsch pagasta nepatiſkams) landidats eſot zeenigtehwam
aifſteepis par „zeema ūkuli“ jo treñnu avenu. Un nu! nahja
wehleſchanas deena un tanī eerabās pagasta namā „pež weža,
mihka eeraduma“ ari muhſu zeenigſtehwos kopā ar dſimlunga
piſnwärneefu. Gahlumā muhſu kanzelneeks nehmās eebaidit
weetneekus ar wiſwiſadeem lahstu draudeem, las tos aifſerſchot,
ja neklauſiſchot ſaweeem dabigeem wadoneem. Bet pagasta tehwi
paſlika ſchoreis til uſpuhtigi, la graſijās paſchi zeenigtehwu laukā

žweest. Nedziedams, ka ar naidu nekas naw panahkams, winsč greefa ūaschoku us otru pusi un iſluhdžas atlauju pa wehleſchānas laiku wišmas noslauſitees. Tas jau gan tika atlauts, bet ūolotaju nu pagasts wehleja pehz ſowas gribas."

Tuvali valstaidrojumi par šcho fiaojumu nosihmi buhtu leeki. Nesen atpakał „Pet. Awises” ar leelu sparu apgalwoja, ka winām loti ruhp muhsu bašnizas nahšamiba. Waj gan ar ſchahdeem fiaojumeem winas domā weizinat muhsu bašnizas intreſes?!

No ahrsemem.

Tizamēs sīnojums no Deenwidus. Afrikas kara-lauka.

Zau sen israhdijses, ta finas no Deenwidus-Afrikas, tadehk fa tas pa leelakai daki naht zaur Anglu rokam, stahw allasch stipri tahlu no vateefibas. Tikai retumis un allasch deesgan wehlu islauschas Anglu speegeem zauri wairak tizamas wehstis, kas rahda kara-gaitas ihsto stahwakli. Ta nupat nahtjis klajā sinojums, to pasihstamais Buhru wadons Delarejs pagahjuščā gada dezembri laidis presidentam Krügeram un kuražewiščki gaischi tehlota no weenas vufes Anglu nejaukā rihkošchanas, no otras vufes Buhru zeefčha apnemšchanas, vifām gruhtibām par spihti zihnitees lihds galam. Delarejs ralsta apmehram ſħa:

„Dipat muhsu (Transvalas), fā ari Dranschas walibas — fā jau to ari lordam Ritscheneram ešmu ſinojis — ir gatawas, par ſawu taifnibu zihnitees lihds wiſuruhktalajam galam, un lihdschim pee mums now ne runas no tam, flehgt tahu meeru, kurā neteel atſihta abu brihwvalſtju neatkariba. — Muhsu ſeme ir tagad pilnigi iſpoſita. Neds tikai wehl daſchu mahju muhrus, ja ari tos dinamits now uſſpehris gaſa. Eenaibneels now neka taupijis: ne to ihpafchumu, las peeder ſaguhſtiteem waj kritufcheem, ne to, las atraitnem un bahrineem, ne ari to, las peedereja teem Buhreem, kuri pee kara nemas nepeeda-lijas. Ari baſnizas, mahzitaju muſchias un ſkolas now taupitas. Weſelas fahdſchas manč apgabolā, fā Wolmaraniade, Blemhofa, Schweiſer-Renele, Hartebeſtfonteina, kurus eenaibneels neſpehja ſawas roklaſ paturet, pilnigi nodeſfinatas. Tapat no- tizis gitās malās. Muhsu lopi aifſihti projam, un kur tas eenaibneekam nebijia eespehjams, tur winus ſadſina lopā un wiſus bes nekahdas wajadſibas neſchehligā ſahrtā nobendeja. Jaunee, neeejahtee ſirgi, kurus eenaibneels neprata leetot, tapa ſadſihti barōs un ar kartetſchām faſchauti tſchupās. Drumas un labibas laulkī tapa no eenaibneeka nelailā no plauti un iſ- nižinati, un labibas trahjumi, kurus eenaibneels newareja pa- remt lihds, tapa weenmehr turpat uſ weetas ſadeſfinati.

Loti gruhti mums eet ar muhšu eewainotajeem. Es gan biju eerihkojis daschas lauku slimnizas, bet gandrihs wiſas winas no eenaidneela nopoſtitas, waj vanemtas lihdsi un slimneeki un eewainotee aifswesti projam, jo Angli neeweheho ne „Garlanda frusta“, ne zitas starptautiskas teežības. Tagad, kad eenaidneeks tumožas, jabehg ar miſeem eewainoteem un flīneemi. Es eſmu wairak reisas lihdsis Anglu eestahdes, lai atlautu mums eewest jahles un zitus ahrſneeziņas lihdselkus, bet mani luhgumi pa-likuſhi neewehehroti. Ilgaļa kara gaitā gandrihs wiſi ahrſti muhs aifstahjuſhi. Tagad mums ir wehl tikai weens ahrſts

— Dr. Rennenkamps no Rīgas, kas mums loti dauds paliņšējis. Žil man sinams, tāb Drānsčas brihwalsti ir ari tikai wehl diži ahrsti, Dr. Jurijs un Wanderbels. Bet no pirmajeem ahrsteem ir atlikuschi wehl daschi palīhgi un tee mums falpo loti kreatni.

Loti bauds burgeru wehl stahw zihnd. Wisuwarenais lai stiprina winus lihds galam! Muhsu apgehrbs ir gan no ahdam, gan no telschu audella, bet leelala dala gan walla eenaidneeskam atremtas drehbes. Es to newareju sawzem laudim aisselegt, jo wini man isskaidroja, ka eenaidneels wian drehbes lihds ar winu eedsihwi habedsinajis.

Daschi leelgabali mums wehl ir, bet muhsu senalo Mau-
sera flinschu weeiā mehs tagad leetosam pa leelatasi dalaī Ang-
keem ataemtās Le-Metfora sistemas flintes. Munizijas man
wehl tilpat dauds, zik bij gada laiku atpakał un truhlt mums
tās waretu tilai tad, ja Angleem pascheem peetriuhltu. Ari
generaleem Botam un Dewetam munizijas netruhlti. Pahr-
tilas lihdsellu, neluhlojotees us wiseem eenaibneela postischanas
nedarbeem, mums ir deesgan. Babibas teek eewahlts dauds un
ar galu apgahdatees ari nenahkäs gruhti. — Sirgi pehdejā
gada dauds kritułchi. — Abās republikas ir, ta nahkäs, katrā
apgabalā eezelts faws wezalais jeb preelschneels, tas apgabalū
pahrwalda un spreesch teesu. Pee katras kara-pehla nobalas
ir ari fawa kara teeka. Baalibas teek likumigi slehtas un no-
lihgumi isdariti. It pa diweem apgabaleem kara-lausā ir weens
generaleem

29. septembrī Rūstenburgas eezirkni lahbai Anglu eerihko-
tai Buhru seeweeschū nometnei usbruka lahda Rāferu komanda,
lai gan Anglu kara-spehla nodala, wirsneeka Reitewitscha
wadibā, atradās turpat turumā. No Buhru wihreescheem, kas
nometne atradās, krita diwi un gruhti tapa cewainotu pēzi,
starp vēhdejeem ari Stoßels Furijš, (presidenta Krü-
gera snots), un Jana Elofa (ari Krügera snota) meita
dabuja 2 lodes. 27. novembrī mehs likām 10 apbru-
notus Rāferus noschaut. Ari komandantam Beieram see-
mekōs ir weenumehr datishanas ar melnajeem, un Kapkoloni-
jas reetrumās Anglu garnisoni masakās veetās pa leelakai ba-
lai pastahw waj nu no melnajeem, waj jaustiem. — Mahzitaju
abās brihwalstis pē karotaju pulsteem ir tilai wehl desmit;
ziti wiſi ir saguhstiti. Gandrihs latru deenu laujamees ar ee-
naidneelu un gruhtas zīhnas mehs esam iſgħiñijschi. Tomehr
mani saudejumi, kamehr es reetuma apgabalds uſneħmu wirs-
wadibu, — tā tab no 7. junija 1900. lihbis 4. novembrim
1901. qadā — ir: cewainotu 380 un kritiſchū — 170, kovd

550 wihru. Pascha pehdejā laika saudejumi nav wehl ūlaidri usdoti. —

Nesaudėjat tilai Juhs duhtchu. Mehs tagad žita neta
wairs newaram pasaudet, kā muhſu tautas pastahwibū, un par
to mehs esam gatawi nodot fawas asfinis lihds
ehdejam mi hram."

Ja nu eewehto, ka pa teem wairak nelā 3 mehneshcheem, cas no schi sinojuma pagahjuschi, Buhri, sewischli ari Delareja vadibā, eequinuschi wairak eewehtrojamu uswahru, tad naw fo schaubitees, ka Buhri apnemshchanās, uswaret waj mirt, ne drusku nebuhs grosijufes. Tamlihds tad ari ar leelu neustizibū jaſazem pehdejā laikā no Anglu puſes ispaustās finas, ka Buhri ioti tihkojot pehj meera un ka it ihpafchi winu wadoni efot or neeru, peerenit no Angleem usſtahditos meera nosazijumus, ja ikai baschi kara-pulsi nepretotos.

Par meera farunu gaitu schimbrihscham mas kas dsir-pams. No Buhru draugu puses nahfuschäss wehstis paleek joprojam pee tam, fa meera zeribas ussfatamas par galigi ispus-zejuschäm. Ari Londonä wairs til drofschi nesagaida drihsas ara beigas.

Franzijas tautas weetneku zelshanas gan wehl naw
pilnigi pabeigtas, tatkhu war jau fazit, ka tagadejās valdibas
partija panahkuše kvojchu ušwaru. Lihdissim cezelti 243 wal-
dibas draugi un 158 pretineefi.

Kihna dumpis ejot ploschumā. Pahris deenu atpalak gan
oijsa sinots, ka waldbibas kara-spehks vee Wutschang as saasta-
rees ar dumpineelu pulku un peha simagas zihnas preepeedis
os behgt, vee kam eewainots un saguhstits dumpineelu wado-
nis Hung-Jung-Sengs. Bet trihs deenu wehlaki siyrs
dumpineelu pulks uswarejis atkal waldbibas kara - spehku diwi
veetās Manningas tuwumē, kur tad dumpineeli uszehluschi famu
virsforteli.

Tapat no Wenezuelas nahk sīna, ka Wenezuelas waldibas kara-spēhls falauts no būmpineeleem — un schoreis wiſai ſmagi. Kauja notiluſe pagahjuſchū otrdeen pē San-Antonio. Starp tritufchajeem eſot ari waldibas kara-spēhla wirswabonis un prezidenta Rastiro peelritejs Zamons-Rastillo. Pē tam ſchinjauja 2200 ſalbati no waldibas kara-spēhla pahrgahjuſchi pē būmpineeleem. Ofizeeri well nōpuhlejuſches winus atturet atpalāl.

No eekschensem.

No Peterburgas. Bijuschais tautas apgaismoschanas
ministris, general-adjutants Wannowfis issaka „Wald. Wehst-
ness“ pateizibū wispirms saweem tuwaleem lihdssstrahdneelem
un ministrijas eerehdneem, bet tapat ari ziteem darbineekeem
kolu reformas darbbs, to karpā bijuschem Rīgas mahzibas ap-
gabala kuratoram Schwarzen, peemetinabams beigās zeribu, fa-
zem wina pažrimalbes issirechdatee jautajumi atnešishot mahzi-

was eestahdēm labumu un ettihtisshot mahzelsōs firfnigas mih-
lestibas juhtas pret Kreewijs un winas Waldineeku. Alisrahdi-
damas us Wisaugstalo atlaischanas ralstu, kurd issazita noscheh-
lofchana par ministra atkahpschanos no amata un Wisaugstaki
steikta firfniga pateiziba par wina padewibu un puuhlem, „Pet.
Wed.“ leezina, fa wisa Kreewijs no firbs peekrihtot scheem Wiss-
augstakeem wahrdeem in ar noschehlofchamu sanehmuise

vehti par Wannowška itwakinajumu. Bil ween ministra
pehklä stahwejis, winsch ar sifsnibu gahdajis, fa leels
oults jaunellu warejuschi turpinat hanu isglijtibü. Tapat
visäc mahžibas eestahdës sahkuše eeweestees formalismia weetä
ruhpiba un gahdiba par aubselmu wispusigu isglijtibü un
attihstibü, fa ari eewehroti winu daschadee apstahkli un aikauti

wabadaki zeli us wifadām augstskolām. Ar Keisara Majestates
kauju pamihlstanati baschi stingrumi ūnokōs preefschralsčos.
Pee skolu reformas strahdeis ahtri un ar aifgrahbtibu, ta ka
baschi pat sahluschi pahrmest leelu ūlubu. Tomehr ministris
vijis pahrleesinats, ka garsiba un wilzinaſchana nenosihmejot
vis il latru reisi gudribu, apdomibū waj pamatibū. Dſihwes
autajumi jaiffchelrot nelanejotees. Pehz dascheem darbeem ga-
ligi oſihts, ka widejām ūlalam wajagot buht wispahrigas iſ-
glihtibas mahžibas eſtahdām. Pamata nolisumi vreefch tam
au eeƿestī, ta ſinams, ar 1901.—1902. mahžibas gadu dſihwē.
Augstskolu reforma ari jai eſot kreetni sagatawota. Schos
darbus pawadijuſe niſu eedſihwotaju lihdsjuhtiba. Par aypgaif-
moschanas ministri Wannawſkis fabijis tikai 1 gadu un 16
deenas. Schas ihid laika ſprihdi wiſch ſamehrā dauds eſot
afneefs. Tas warejis notilt tapehz, ka wiſch ta preefsch-
neels wiſur peelizis ūlaht niſu ſawu ſirbi un pahrleegibū. Zah-
das ſirſnibas vildita eſot ari wiſa veħbejä deenas pawehle,
turea neleekulota pateiziba iſſazita wiſeem lihdsbarbincleem.

No Peterburgas. Par jauno tautas apgaismoschanas ministri ihsteno walstspadomneeku Sengeru laikraksti pasneidschahbas finas: Winsch dīmis 1853. gada 13. martā Novgorodas gubernā. Wina tehīos bijis par leibguardijas Dra-gumu pulka komanderi un sanu dehlu nodewis Keisara Majestates pahšchu korpusā, lai to sagatavotu uz kara deenastu. Paswadijīs 3 gadus korpusā, jaunais Sengers iestāhjees un sahžis sagatavotees uz augstskolu. Rīgas gimnāzijā nolizis abituriētu eksamenu, Sengers eestāhjees Peterburgas augstskolas meh-stures-waldneežības nobalā, kur turku veidsis 1874. gadā ar kandidata grabu. Vehz tam viensh weenu gabu bijis par mezu valodu skolotaju Peterburgas 5. gimnāzijā, bet tad pēeskaitīts Peterburgas augstskolas stipendiātu pulsa, lai sagatavotos par Romeeschu rakstnēežības profesoru. Nissuhītis uz ahrsemēm, Sengers klausījies preesklašajumus Berlīnē pēc Momseņa, Kurzius u. z. Vehz tam no 1877. g. Sengers 8 gadus bijis Reschinas wehstures=filologijas institūtā par mispahrigās wehstures profesora weetas iepildītāju. 1883. gadā winsch fināmu nolukā dweees uz Romu, kur studējis Romeeschu rakstnēežību. No 1885. gada sākās pagājiņšam zeham Sengers strādājis

Warschawas augstskola, pirms par vispāriktīgas wehstures dozēntu, tad par Romeeshu rāstīneesības ahrfahrtīgu un fahrtīgu profesoru, bijis par wehstures-filologijas fakultates dekanu un no 1897.—1899. gadam par augstskolas rektori. Nelaika tautas apgaismoschanas ministris Bogolepows Sengeru ataizināja 1900. gadā uz Peterburgu, peedalitees komisiju, kurai biji javpārecesch widejo skolu reforma. Te Sengers koti zīltigi strādājis. Wehl tāi paschā gadā viņu eezehla par Warschawas mahājibas apgabala kuratoru. Ari šajā amatā winsch israhdijs višai dīshīwu un selmigu darbibu, nolahrtodams tureenes skolu apstādklus. Pagājušchā 1901. gadā viņu eezehla par tautas apgaismoschanas ministra beedri. Sengers bijis kā profesors koti eezeenīts. Wina retās runas dahwanas peewilluschas weenu-nehr dauds klausītāju. Ari kā sinatnu wihrs winsch eewehtījams. Winsch skaiti runajot pa latiniski un teizamōs latīniski pantōs vahrzehlis daschus Puschkina, Lermontowa, Tutschewa un Maikowa dzejokus. Kuratora amatā winsch israhdijs par energisku un laipnu rihsotāju, kas eewehtīgi un sīniqi istureesēs pret skolu mahzelkeem.

No Peterburgas. Tschinā paaugstinati waj ar ordē
neem apbalwoti us schigada Leeldeenām starp ziteem: kara-mi-
nistris generalis Ekuropatkins un juheleetu ministris admi-
als Tirtows eezelti par Keisara Majestates generaladjutor-
eem, atstahjot minus tagadejōs amatōs; finantschu ministre
veedrs Koloowzew, senators un slepempadomneels, par valsts-
sekretaru; par ihstenu walsspadomneelu paaugstinats Widsemes
alzīses waldes wezakais rewidents A. Gerings; ar Vladiv-
otira 4. klases ordēni apbalwots Kursemes kamerpalatas
nobakas preefschneels R. Sadowniks, ar Annas 2. klases or-
deneem: Leepajas juhriekolas preefschneeks Chr. Dahls, Rīgas
Mironowa komeržskolas direktors v. Oerns un Widsemes weza-
kais fabrikū inspektors N. Jürgenfons; ar Annas 3. klases
ordeneem: Ainaschu juhriekolas preefschneels Raubseps, Kurje-
nes alzīses waldes eejirkna inspektors R. Jaroschewskis un
Kursemes kamerpalatas nobakas preefschneels S. Iwanows;
par ihstenu walsspadomneelu paaugstinats Kemeru mineralavotu
direktors Dr. Gšotins.

No Peterburgas. 12. aprili pеe Peterburgas schoejas nobeguschi wairaki no strahdneekeemi apdfishwoti nami, pеe lam sadeguschi ari trihs zilweki. Uguns isplatisjusēs loti ohtri, a ka augschejo stahwu eedfishwotajeem wajadsejis pa logeem ehzot glahbt sawu dfishwibu, pеe lam wairak lа desmit zilwei vahrigi sadausjuschees.

No Maskawas. Eekchleetu ministris f. Plehwe
nobrauzis 11. aprili Maskawā un no tureenes 14. aprili de-
vees tahlat us deenwideent.

— Kahda Transvalas kareiwja behdigais liktenis. Pa-
sihstamais Transvalas waronis Ganezlis, fursch zihnd par
Buhereem wairakkahrt no Angleem ewainoits, bij kahdas pasih-
stamas Massowas miljonareenes wihrs un heidsama laikä, so-
mehr bija atgreeses no Deenwidus-Afrikas, dsihwoja no tas-
atschkhires. 10. aprili wiisch nonahjis sawas feewas dsihwoj-
i tur few eeschahwis dimi lodes fruktis. Gewainotais tuh-
oak nowests slimmizä. Ahrsti zerot winu glahbt. Ganezla
undse isteikuise, ta wina pehdejä laikä pamanijuise yee sawa
vihra wahsprahibas sihmes.

Widseme.

No Rīgas. Dūnsberga Ērniņš †. 17. aprīlī pulkšen
astonōs valarā, kā „Valt. Wehstn.” simo, aizvehrs azis u
muhschigu dušu meens no wispirmojeem Latweesħu zensoneem
garigā druwā. Latweesħu rakstneku Nestors, Dūnsberga Ērniņš,
sava muhscha astondešmit un septitajā gadā.

No Rīgas. Keisariskā Streewijas Dahrskopibas Beed-
kibas Rīgas Nodala svehtdei 7. aprili noturejuse fawu meh-
iescha sapulzi, kura bijusi apmekleja no kahdeem 80 beedreim
un weesem. Isstahbijuschi bija: beedrs Kr. Erdmans, il-
Rascha dahrneezibas, Majorōs, orchidejas; beedrs M. Ram-
muts — seedoshas lefkojas un beedrs J. Freimans pirami-
des froni eegreestu ahbeli. Beedrs P. Delle turpinaja fawu
preelshneshumu par botaniku. Schoreis winsh pastaidroja
augu pawaicoshanos, sahlot no weenlahrshchaleem uhdens au-
zeem, kuri pawaicojas zaur dimu daschadu dsimumu kanniina
paweenoshchanos, un tahlak pastaidrodamas wairak attihsttu augu
eedus un to usdewumus: radit olinas (fehklas), apsargat tās
un ruhpetees par to apaugloshanu ar wihtishlo seedu putel-
ieem. Rūnatajs pastaidroja fawu preelshneshumu ar sūmeju-
neem. Kr. Erdmans pastaidroja fawus issstahbitos augus un
to kulturu. Bija loti intresanti redset smušu eksemplari
lukainu lehraja stahdu *Sarracenia purpurea*; ta la-
pas ir kanni weidigas un ar asām atskabargām, tā fa-

lukainis, kas winā eelritis, neteek wairs ahrā, noſlihſt tur ſas
krahjuſchā uhdēni un ſapuhſt; pē tam ſtahds uſaem ſewi ſchis
truhdu weelas — tā iad ari ehd galu. M. Rammuts par-
ſkaibroja ſamu leſloju fulturu. Lai tās buhtu koſčas, wiſch
ap ſeemas ſwehtleem atgreeschot dſimumu galotnes un allasah
grosot augus pret gaifmu. Beedrs M. Mahlers atſiaħſta par
gurleem un melonām deesgan intereſantius peedſiħvojumus; me-
lonas wiſch atgreeschot pehž zeturitās lapas; tee augot labali
neħħi atgreeti. Beedrs, galma dahrſneels O. Preiſ ſap-
raſta ſamā referata „Begonia Gloire de Lorraine“ ſcho pē
mums wehl loti reti haſtopamo, loti ſtaido un ſamas ilgās ſee-
beſchanas dehl (seed wiſu ſeemu) wehrtigu begoniju, tās ful-
turu un pawairoſchanu. Schis referats loti intereſeja dahrſneelu
aprindas. Beedra Ed. Nihtera referats aijrahba uſ to labunu,
kas zelotees no ſenklronotu auglu toku andſinachanas, falihdhs
not ar augklronoteem; iħsumā tee buhtu fekoſhee: loka iħfa-
ka fulma dehl baribas fulām jaſtaiga iħſals zeffi uſ go-

